

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมการขอทาน

“ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมการขอทาน”

โดยอาจารย์ณรงค์ โยธินัง วิทยากรจากกระทรวงพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สรุปลงได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.๒๕๘๔

ขอทาน หมายถึง

(กริยา) คือ ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้

(นาม) คือ เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนั้นว่าขอทาน

ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน

คำนิยามการขอทาน

* การขอทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิได้ทำงานอย่างใด หรือให้ทรัพย์สินสิ่งใดตอบแทน และมีใช่เป็นการขอกันในฐานะญาติมิตรนั้น ให้ถือว่าเป็นการขอทาน

* การขบรับร้อง การติดสืตี่เป่า การแสดงการเล่นต่างๆ หรือการกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกันนั้น เมื่อมิได้มีข้อตกลงโดยตรงหรือโดยปริยายที่จะเรียกเก็บค่าฟังค่าดู แต่ขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ฟังผู้ดูจะสมัครใจให้ นั้นถือว่าเป็นการขอทาน

* การปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรตามลัทธิศาสนาไม่ถือว่าเป็นการขอทาน

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามความหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความตลอดถึงบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติ

การดำเนินการกับคนขอทาน

๑) เมื่อมีการสอบสวนแล้วพบว่า ผู้ทำการขอทานเป็นคนชราภาพหรือเป็นคนวิกลจริต พิกัด หรือเป็นคนมีโรค ซึ่งไม่สามารถประกอบการอาชีพอย่างใด และไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น ทั้งไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์

๒) และหากสอบสวนแล้วพบว่า ผู้ทำการขอทานไม่อยู่ในลักษณะดังกล่าว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ไปติดต่อกับสำนักงานจัดหางานของรัฐบาล เพื่อได้รับความช่วยเหลือจากสถานที่ดังกล่าวต่อไป

๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ไปติดต่อกับสำนักงานจัดหางานของรัฐบาลถ้าภายในกำหนดสามสิบวัน หากไม่ไปติดต่อกับสถานที่ตามคำสั่ง ไปติดต่อกันแล้วแต่ไม่ยอมรับการช่วยเหลือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือได้รับการช่วยเหลือแล้วได้ละทิ้งการช่วยเหลือนั้นเสียก็ดี หรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมทำงาน

๔) ปรากฏว่าผู้นั้นได้กระทำการขอทานอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังแหล่งประกอบการงานตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานให้ผู้ไร้อาชีพ

การดูแลคนขอทาน

๑) ผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์นั้นอยู่ในอำนาจการควบคุมของอธิบดี อธิบดีอาจมอบหมายให้ข้าหลวงประจำจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีเป็นผู้มีอำนาจควบคุมต่อไปได้

๒) หากผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์นั้นมีอาศัยและทางดำรงชีพพอสมควรแก่อัตภาพ ให้อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาปล่อยตัวไป

๓) ถ้าบุคคลผู้เป็นโรคเรื้อน วัณโรค หรือโรคติดต่ออันตรายจะต้องมีหลักฐานแสดงให้เป็นที่พอใจด้วยว่า ได้พ้นเขตระยะติดต่อแพร่หลายแล้ว จึงจะได้รับการพิจารณาปล่อยตัว

๔) ถ้าผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์หรือที่อื่นใดเป็นโรคเรื้อน หรือวัณโรคหรือโรคติดต่ออันตราย ให้แยกการควบคุมผู้นั้นไว้เพื่อป้องกันมิให้โรคนั้นแพร่หลายและติดต่อ

๕) ให้อธิบดีตราข้อบังคับกำหนดวินัยในการดูแลคนขอทานให้มีความประพฤติดีขึ้น

บทลงโทษ

โทษทางวินัยจะทำได้ไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

- ชังหรือชังห้องมีด (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว)
- ตีหรือลดประโยชน์อันจัดขึ้นเพื่อดำเนินการควบคุม

ผู้ที่ถูกส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์หรือที่อื่นใด ไม่ไปหรือหลบหนีจากสถานนั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ...

๑) ห้ามมิให้มีการขอทานหากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒) คนขอทานที่ไม่สามารถเหลือตนเองได้เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุคนพิการ คนวิกลจริตหรือคนมีโรคพึงได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ และได้รับการยกเว้นโทษ แต่หากไม่ไปหรือหลบหนีจากสถานสงเคราะห์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓) การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถไม่ถือว่าเป็นการขอทาน

๔) ผู้ประสงค์จะเล่นหรือแสดงที่ใดให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ และการเล่นหรือการแสดงความสามารถ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะหรือประเพณีท้องถิ่นได้ กรณีไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

๕) ผู้แสวงหาประโยชน์โดยใช้ จ้าง วาน สนับสนุน ยุยงส่งเสริมหรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใดให้ผู้อื่นขอทาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ถ้าการกระทำความผิดข้างต้นกระทำต่อผู้สูงอายุ ผู้เจ็บป่วย คนพิการ หรือทุพพลภาพ หรือหญิงมีครรภ์ ฯลฯ หรือมีการนำผู้อื่นจากภายนอกราชอาณาจักรให้มาขอทานในราชอาณาจักร ฯลฯ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ยกเว้นการกระทำความผิดระหว่างบุพการี และผู้สืบสันดานโดยมิได้มีการลักลอบเป็นการบังคับหรือขู่เข็ญ

๖) กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมการขอทาน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งอื่นอีกจำนวน ๑๐ คน มีผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๗ คน โดยมีอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการอีกไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๗) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทานรวมทั้งการดำเนินการกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการขอทานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ รวมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่สนับสนุนนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการขอทาน

๘) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์ ในกรณีที่คนขอทานเป็นคนต่างด้าวให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๕๘

“ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๕๘”

โดยอาจารย์วัชรวิชัย สุขวัฒนภิมย์ ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น สรूपได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๕๘ สรूपพอสังเขปได้ดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศ จึงมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘

นิยาม

“หอพัก” หมายความว่า สถานที่ที่รับผู้พักตาม พ.ร.บ.นี้เข้าพักอาศัยโดยมีการเรียกเก็บค่าเช่า

“ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาในระดับไม่สูงการปริญญาตรี และมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี

“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายถึง กฎหมาย ๔ ฉบับ ดังนี้ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง เทศบาล อบต. กทม. เมืองพัทยา และ อปท.อื่นตามที่กฎหมายกำหนด ยกเว้น อบจ.

“นายทะเบียน” ของเทศบาลคือ นายกเทศมนตรี

การรักษาการและการกำหนดค่าธรรมเนียม

๑) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และออกประกาศกำหนดแบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๕)

๓) บุคคลใดจัดสถานที่เพื่อรับผู้พักอาศัยโดยเก็บค่าเช่า ให้ถือว่าบุคคลนั้นประกอบกิจการหอพัก (ม.๖)

๔) หอพักมี ๒ ประเภท ได้แก่ หอพักชาย และหอพักหญิง

๕) ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และรายได้อื่นๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๖) การรับผู้พัก ผู้ประกอบกิจการต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการประกาศ (มาตรา ๙)

๗) เงินค่าเช่าล่วงหน้าเรียกเก็บได้ไม่เกิดอัตราค่าเช่า ๓ เดือน โดยนำเงินดังกล่าวชำระเป็นค่าเช่า ๓ เดือนสุดท้ายของสัญญาเช่า

๘) เงินประกันอาจเรียกเก็บไม่เกิดอัตราค่าเช่า ๑ เดือน

๑๐) ผู้ประกอบกิจการต้องคืนเงินประกันให้แก่ผู้พักในวันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง

หอพักสถานศึกษา

๑) สถานศึกษาจะประกอบกิจการหอพัก ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน และหอพักสถานศึกษา ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม

๒) หอพักสถานศึกษา ต้องประกอบไปด้วย

- ชื่อและประเภทของหอพัก

- สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก

- ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม
- สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมเยียน และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พัก
- ระบบสาธารณูปโภคและระบบการรักษาความปลอดภัย

๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาสิ้นสุดผลเมื่อผู้ประกอบกิจการหอพักถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษาหรือเลิกกิจการ

หอพักเอกชน

๑) การประกอบกิจการหอพักเอกชนต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

๒) หอพักเอกชน ประกอบด้วย

- ชื่อและประเภทของหอพัก
- สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมเยียน
- จำนวนห้องพัก
- สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก
- สถานที่ตั้ง
- ระบบสาธารณูปโภค
- สิ่งแวดล้อม
- ระบบการรักษาความปลอดภัย
- สุขลักษณะของหอพัก ห้องน้ำ ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม

๓) ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน

๔) คุณสมบัติ คือ ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือไม่เป็นผู้ประพฤดิเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี หรือไม่เคยได้รับโทษคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผลเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาฯ (มาตรา ๓๕)

๕) ให้รับผู้พักเฉพาะผู้อยู่ระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี เว้นแต่ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษาให้รับผู้พักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖) ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน

- มีอายุ ๕ ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต
- การขอต่ออายุใบอนุญาต ยื่นต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นสุดอายุ
- เมื่อยื่นขอแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นอยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจะกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่อ

๗) การโอนใบอนุญาต ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

๘) กรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนถึงแก่ความตาย และทายาทมีความประสงค์ดำเนินการต่อให้ยื่นขอต่อนายทะเบียนภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ก่อการถึงแก่ความตาย

๙) หอพักเอกชนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณจากคณะกรรมการอาจได้รับสิทธิประโยชน์และการสนับสนุน (มาตรา ๔๑)

ผู้จัดการหอพัก ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้จัดการหอพัก (หอพักหญิงต้องเป็นผู้จัดการผู้หญิง) มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ ฯลฯ (มาตรา ๕๑)

๑) ผู้จัดการหอพักสถานศึกษา ต้องได้รับการแต่งตั้ง และต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ

๒) ผู้จัดการหอพักเอกชน ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนมีอายุ ๒ ปี

สุรีพร ทองพูล
รองปลัดเทศบาลตำบลจรเข้สามพัน
โครงการฝึกอบรมฝึกอบรม

หลักสูตรเตรียมความพร้อมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับภารกิจเร่งด่วนตามกฎหมายใหม่ รุ่นที่ ๙